

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Quid nostra efficiant merita: & de æternæ beatitudinis ineffabili felicitate
& iucunditate, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

T. VI
22

Christum, cui placere cupit, qui ei reddet immensa cæli gaudia, & mercedem magnam nimis, hoc est seipsum. Ipse est enim merces copiosa, qua nobis promittitur in cælis. Itaque dilectissimi exerceamus nos in his virtutibus, & contrarijs abstinemus vitijs vt in præsentem gratiam, & in futura vita Dei gloriam adipisci mereamur, Amen.

SERMO IN EADEM SOLENNITATE.

Quid nostra efficiant merita: & de æterna beatitudinis ineffabilitate & incunctitate.

Matth. 19.

Gaudete & exultate: quia merces vestra copiosa est in cælis, Matthæi V. Etsi nihil habeamus charissimi fratres quo Deus egeat, nec quicquam illi offerre possimus (nihil enim ex nobis habemus boni) nisi quod ab illo acceperimus, at tamen rectè facta nostra quamuis exigua quamuis imperfecta, quæ tamen ipsius gratia sunt bona, ita habet accepta, ac si multum ipsi sine frugiferat: aliq̄ue ea præmio afficit, quasi magna sint & ingentis pretij: sicq̄ prouocat nos ad bene agendum: idq̄ue ea ex causa, quia amat nos, eo quod sui sumus, cupitq̄ue habere occasionem nobis gratificandi, & communicandi summum illud bonum, quod ipse est, nosq̄ue participes reddendi beatitudinis suæ, qua æterno beatus est. Id enim eius p̄scit iustitia, à qua haud vquam temere deflectit, vt æterna beatitudine non perfruatur, nisi qui eam sit emeritus, & qui pro ea obtinenda sudauerit. Merces enim dicitur, eo quod labori vel merito reddatur. Nec tamen possumus æternam beatitudinem nostris mereri viribus: nisi quod pijsimms Deus ita decreuit, vt qui ipsius præcepta seruauerit, vita æterna dignus sit. Atqui sine illo nihil possumus: Itemq̄ ab illo est & velle, & perficere & mereri nostrum. Non vtique cogit nos, sed excitat vt velimus, adiuuat vt possumus, corroborat vt perficiamus. Et licet ipse vna nobiscum faciat totum, quicquid rectè gerimus, tamen ita remunerat, ac si de nostro aliquid contulisset. Certè Dominus Iesus duplici iure sibi vendicat regnum cælorum: Nempe hæreditate, quia est Filius Dei: & passione & morte sua, qua & sibi & omnibus membris suis illud obtinuit. Membra illius sunt, qui eius præcepta seruant, quæ in hodierno Euangelio sub septem vel octo virtutibus, atque alibi breuius sub duplici charitatis præcepto comprehenduntur. Non sunt autem grauiæ præcepta illius, vt ait S. Iohannes, scilicet vbi adest bona voluntas. Itaque qui hæc præcepta seruant, membra sunt Christi, iureq̄ue percipiunt regnum Dei, non tam meritis suis, quam Christi, qui pro electis suis omnibus satisfecit. Porro, caput, non vult à membris separari, sed est vnum cum eis corpus: atque vbi caput est, eo & membra sequi necesse est. Hanc mercedem iam adepti sunt sancti omnes, quorum hodie generalem agimus solennitatem. Et licet nos necdum experti simus, necdum gustauerimus illam æternæ felicitatis retributionem, (Non enim vidit oculus, nec aëris audiuit, nec in cor hominis ascendit, qua præparauit Deus diligentibus se) saltem interim de ea vel parum aliquid dicamus, quia multum non possumus, cum sit ineffabilis. Iam ante vobis illa Domini verba recitata sunt, quibus ait: *Gaudete & exultate quia merces vestra copiosa est in cælis.* Quæ quidem verba tum protulit quando nouam, id est, Evangelicam legem

Regnum celorum vti duplici iure Christus sibi vendicat. Matth. 5.

1. Ioh. 5.

Esaiæ 64. 1. Cor. 2.

Matth. 5.

legem quam sub septem beatitudinibus descripsit, cuncta noui Testamenti præcepta, sub septem virtutibus comprehendens, in monte promulgauit. Prius enim mentionem fecerat beatitudinis virtutum quæ cum labore acquiruntur: & persecutionis malorum, quam pij omnes ferre habent, vt Apo- 2. Tim. 3. stolus ait: ideoq; pro consolatione mox subiunxit etiam virtutis præmia. Vt enim D. Gregorius affirmat, expectatio præuij, minuit vim laboris. Gregor. Quod nulla habet declaratione opus, utpote quod experientia quotidiana discimus. Quis quæso mercenarius suam nobis locaret operam, absque spe mercedis? quæ quanto est maior, tanto labor censetur leuior. Agricola & vinitores quantos, quam diuturnos etiam libenter suscipiunt labores quod se sperent largas messuros segetes, & vini copiam consecuturos? Sic etiam pius Dominus nouerat paucos tanta flagrare charitate, vt ipsi solo ex amore, atque vnico duntaxat illi placendi studio seruiant: propterea etiam magna voluit præmia polliceri: sed & supplicia minari. O quam multos à virtutibus retrahit gehennæ timor & spes beatitudinis. Verum non satis est ad salutem vel solo timore pœnæ aut sola mercedis contemplatione seruire Deo, quia vtrumque potest esse absque charitate, sine qua nullus vnquam saluus erit. Ergo danda nobis opera est, vt seruili timore in filialem mutato, atque mercenariorum affectu in amorem liberalem transato, seruiamus Deo animo Seruire quomodo solo animo debeat seruire Deo. libenti ac voluntario: ea sola consideratione, quod ipse omni honore & cultu dignissimus est, quod summè bonus, pulcher, amabilis, desiderabilis, & super omnia præcipue verendus est: sicque quicquid agimus, ideo faciamus, vt illi placere, illius assequi gratiam & amicitiam, illum laudare ac honorare possimus. Talis est affectus filiorum, qui non querit quæ sua sunt, sed quæ patris: idque solum curat, vt nihil admittat vnquam, quo pater offendantur aut contristentur: nihil omitat, quod illi placere aut ad illius honorem pertinere nouerit. Hac nos charitatis sinceritate dilectissimi Domino seruire debemus, tanquam filij amantissimo parenti. Ideo quoque nos orare docuit: Pater noster qui es in cælis, vt hoc ipso admoneamur non seruili, Mat. 6. sed liberali animo nos ei seruire oportere, atque erga ipsum spem & fiduciam gerere, atque ad eum ceu Patrem clementissimum confugere. Hac charitate sancti Deo seruiuerunt: quæ etiam in nonnullis tanta fuisse legitur, vt si potuissent cedere ad honorem Dei, pro illius amore libenter pœnas inferni sustinuissent: salua tamen charitate Dei perfecta, & voluntatis integra vnio- ne cum Deo, qualis est beatorum in patria. Interim nihilominus charissimi mi nos, qui etiam nunc virtutum inopes & fragiles sumus, atque à sanctorum charitate feruenti multum distamus, timore supplicij refranemus nos à virtutibus: nam eiusmodi timor imperfectos retrahit à malo: nec tamen solo hoc timore moueamur, sed præcipue nos moueat timor Dei, ne scilicet offendamus Dominum Deum nostrum, tam bene de nobis meritum, & tam dignum omni honore ac reuerentia. Sed & regnum cælorum & possumus & debemus appetere, non tamen propterea potissimum bene agere, sed vt placeamus Deo: quanquam & ideo licet perere beatitudinem, quod ibi fit perfecta iustitia, perfecta charitas, perfectum gaudium in Deo: nec vllus ibi fit defectus, nullum vitium: maximè verò quod illic conspiciemus, obtinebimus, perfuemur illo, quem amamus, & appetimus, cuius causa conditi sumus,

m m m m & viu-

T. VI
22

Malum unquam appeti nisi sub specie boni aliquis.

August.

Bernardus.

Math 5. Luc 6.

Isaiz 64.

Gaudia celestis patrie quanta sint. Aristoc.

Augustin.

& viuimus, & facimus quicquid bene agimus, & in quo omnimoda potemur felicitate. Hæc igitur ratione aspiremus dilectissimi ad regnum illud infinitæ beatitudinis, vt scilicet possimus coniungi Deo, Deum quæ perfectè diligere, hoc est, vt omnes sensus & motus nostri ferantur semper in Deum, quod in hac vita non est possibile, atque in illo perfectè quiescamus. Siquidem hæc amoris natura est, vt velit adesse dilecto. Nimirum charissimi, mortales omnes ex ipsa quoque natura bonum appetunt, nec quisquam est qui malum velit sub ratione mali: quando malum per se non est concupiscibile. Quod autem homines malum amplectuntur, ideo fit, quod malum quadam boni specie ipsis imponatur: idque rationis errore agitur, quæ malum tanquam bonum offert voluntati, quæ ex se nihil vult, nisi quod bonum videatur. Porro summum bonum, quod est verum bonum, & in quo vno tota hominis beatitudo consistit, omnes appetunt: quia vt Augustinus ait, ad appetendam beatitudinem natura compellit, cui summè bonus & immutabiliter beatus conditor hoc indidit: & vt D. Bernardus dicit, nõ sumus quieti, donec eam simus adepti. Cuius ratio est, quod finis noster sit beatitudo. Quamobrem cum omnia quæ sunt, naturaliter appetant consequi finem suum, cur non multo magis homo rationis particeps id velit? Non autem eo fine conditi sumus, vt semper in hoc exilio viuamus, edentes, bibentes, & bonis huius mundi perfruentes, sed vt rectè agendo ad æternam vitam pertingamus. Atque ea est merces, quam Deus nobis promittit copiosam in celis. Hanc consecuti sunt sancti omnes, quibus hic dies sacer est: eamque & nos consequemur, si iisdem, quibus & illi, vestigijs ingressi fuerimus, id est, si humiles, mansueti, misericordes, lugentes, esurientes & sitientes iustitiam, mundi corde, pacifici & patientes fuerimus. Quid verò illic habituri sumus? Quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, &c. Tanta enim sunt gaudia illius patrie celestis, vt si cuncta & præterita & futura vniuersa huius gaudia in vnum consentur, in illorum comparatione profus nihil sint. Ibi enim Deum ipsum videbimus, cuius comparatione cætera nihil sunt. Vnde & Aristoteles ait, id quod simpliciter per essentiam bonum est, melius & perfectius esse, eo quod quadam illius participatione bonum est. Sic ignis ex sua natura perfectius calorem habet, quam aqua calida: & sol verius lumen habet, quam stellæ, quæ id à sole mutuuntur. Cum ergo Deus solus sit bonus per essentiam, & creaturæ omnes iuxta diuersos gradus tantum habeant bonitatis, quantum illis Deus communicat, certum est Dominum Deum infinito creaturis omnibus esse præstantiorem, suauiore delectabiliorem. Quicquid enim in creaturis est pulchrum, ordinatum, elegans, formosum, delectabile, totum ex Deo promanauit qui est omnis boni, pulchritudinis, suauitatis fons inexhaustus. Si igitur creaturæ adeo delectant qualis ille censendus est, qui fecit illas, indiditque illis vnde sunt delectabiles? Reuera infinite delectabilis est, siquidem & ipse honum est infinitum. Vnde B. Augustinus loquens ad Deum. Ex visibilibus his, inquit, tua inuisibilia comprehendimus Domine Deus creator noster. Si enim mihi Domine pro hoc corpore ignobili & corruptibili tam magna & innumera beneficia præstas à celo, à terra, à mari, luce & tenebris, calore & umbra, fore & imbre, ventis & pluuijs, volueribus & piscibus, bestijs & arboribus, ac multiplici varietate herbarum

herbarum ac germinum terra & cunctarum creaturarum tuarum ministe-
rio nobis succellive suo tempore ministrantium, ut alleues fastidium: qualia
quæso & quam magna & innumerabilia, quam dulcia & delectabilia sunt,
quæ solis tuis largiturus es amicis? Si tanta præstas solatia in hac die lachry-
marum, quanta confers in die nuptiarum? Si tanta delectabilia continet exi-
lium, quanta quæso continet patria? O Deus non vidit oculos absque te, quæ
præparasti diligentibus te. Secundum enim magnam multitudinem magni-
ficentia tua, est & multitudo magna dulcedinis tuæ, quam abscondisti dili-
gentibus te. Magnus enim tu es Dominus Deus meus & immensus, nec est fi-
nis magnitudinis tuæ, non est numerus sapientia tua nec est finis, seu nume-
rus atque mensura retributionis tuæ. Sed sicut magnus es tu, magna sunt do-
naria tua: quoniam tu ipse es præmium & donum omnium legitimorum
pugnatorum tuorum. Hæc ille. Quantacunque igitur sint solatia præsentis
vitæ, nulla tamen sunt si cum æterna beatitudine conferantur. Quare & D.
Gregorius quadam homelia sic habet. Si consideremus fratres charissimi,
quæ & quanta sunt quæ nobis promittuntur in cælis, vilescunt animo om-
nia quæ habentur in terris. Et D. Bernardus, illud, inquit, solum est verum &
summum bonum, quod non de creatura, sed creatore concipitur. Quod cum
acceperis, nemo tollet à te: Cui comparata omnis aliunde nata iucunditas,
mæror est, omnis suavitas dolor est, omne dulce amarum est, omne decorum
foedum est, omne postremo quod delectare potest, molestum est. Rursus quæ
Augustinus, Tam ingès, ait, est delectatio illius supernæ gloriæ, quod etiam si
non liceret amplius in ea nisi unius diei hora manere, propter hoc solū in-
numerabiles anni præsentis vitæ pleni delicijs & omni affluentia tempora-
liū bonorū, rectè meritoque contemneretur. Tanta est, inquit idē dulce do-
raturæ gloriæ, quod si vna gutta in infernum deflueret, totā damnatorū ama-
ritudinem dulcoraret. Porro, immensa isthæc illius æternæ vitæ beatitudo,
ex diuinæ essentia in qua sola est perfecta felicitas, visione & fruitione pro-
ficiscitur. Ut enim Augustinus ait: Beatitudo est quædam perfecta diuinita-
tis fruitio & perennis diuinæ maiestatis contemplatio. Frui autem, ut idem
August. dicit, est amore inhærere alicui rei propter seipsam. Et ideo Deo solo
proprie fruendū est, quia cæteris omnibus etiam virtutibus, utimur propter
Deū. Deo autē nō utimur propter aliud, sed fruimur propter seipsum, quia
ipse est summū & vltimū bonū. Tanta verò ex hac Dei visione nascitur dele-
ctatio, quod sancti vel beati mallent esse in inferno, & conspicerē vul. ū Dei,
quam sine hac visione esse in cælis. Si enim apud inferos essent, nullā possent
sentire pœnā præ suavitate diuinæ contemplationis: cuius reuera tâta est de-
lectatio, ut si quis mortalium omnium afflictiones ab exordio mundi ad finem
vsq; perculisset, ac deinde vel ad momentū ad diuinæ essentia conspectū ad-
mitteretur, abundè illi, pro omnibus esset satisfactum. Tanta est, inquit, in
diuinæ maiestatis perspicua contemplatione & fruitione sita voluptas, quod
etiam si totus mundus esset aureus, & omniuarijs plenus delicijs, beati nec ad
momentū suos à Deo obrutus deflecterent. Quamquā nō nec. sse habent quip-
piā extra Deū conspicerē: quando quicquid videre, quicquid nosse, quicquid
habere cupiunt, totum habent in Deo. Quicquid enim illic appetitur, illico
præsto est. Ut enim Augustinus ait, Felicitas est habere omne quod cupias,

Esaiz 66.

Psalm 10.

Psalm 44.

Gregorius.

Bernardus.

August.

Beatitudinis
superæ im-
mortalis
quæ.Augustin.
Frui quod ipse
proprie sit,
quoque solo
fruendum.Delectatio
diuinæ frui-
tionis quan-
ta sit.

T. VI
22

Felicitas
quid sit.
August.
Aristotel.
Felicitate
ve am bon
p. sic fore in
hac vita.

Satiare ani-
mum homi-
nis quodnam
solum possit.

Beatitudo
sanctorum
quam sit per-
fecta.
Anselmus.

Charitas san-
ctorum qua
ta sit in celo

nihil habere quod oderis. Et Aristoteles in Ethicis, Felicitas, inquit, est desi-
derij expletio. Non potest autem fieri, teste Augustino, vt sit homo beatus, ni-
si sit etiam de suæ felicitatis perpetuitate securus. Non est igitur vera felicitas
in hac vita: quia nec diuturna quidem esse potest: nec quisquam est, qui non
patiatur aliquid molestum, vel quo carere malit, vel qui non timeat quip-
piam eiusmodi sibi posse accidere, quod nolit. Nemo etiam est, qui habeat
quicquid velit. Imo semper cupiunt homines quippiam, quod nondum sint
adepti. Si quærat quis, ex homine quamuis fortunato & potente num ha-
beat pro voto omnia, puta tantum honoris & bonæ valetudinis, opum, po-
tentia, gloriæ, & similia, quantum velit, respondebit, Minime. Esto, sit
simul rex, Imperator, & summus Pontifex, imo toti orbi dominetur: nec sic
contentus erit, sed optabit plures esse mundos, aut hunc mundum augeri,
sicut de quodam rege legitur. Non est ergo perfecta felicitas in hac vita. Si-
quidem nihil hic tam grande, tam præclarum, tam bonum inuenitur, quod
possit totum explere desiderium nostrum. Si quæras, Quid igitur exsatiabit
hominem, atque ita beatum reddet, vt nihil vltro cupiat? (Si enim aliquid
appetat quod habere non possit, pœnam sentiet, nec erit perfectè beatus).
Vtique Dominus Deus totum implebit animi appetitum, utpote qui est
summum & infinitum bonum, omne creatum excedens desiderium, adeo vt
nihil simus appetituri, quod non confestim consequamur. Nec tamen satie-
tas ipsa pariet fastidium. Ibi sensus omnes replebuntur castissimis ac hone-
stissimis delectationibus non solum pro voto, sed longè vltra quam deside-
rari queat. Ibi nimirum dulcissimæ resonant melodix angelorum & om-
nium sanctorum: & in tanta multitudine voces singulorum distinctè perci-
piuntur: imo etiam vnus cuiuslibet vox tam erit suaui ac tinnula, tam iu-
cunda ac continua, vt si cuncta musica instrumenta simul adhibeantur & pul-
sentur, non possint adæquare suauitatem & harmoniam, quam reddet quili-
bet sanctorum voces sua. Et quamuis sit sanctorum innumera multitudo, ta-
men vnusquisque cognoscit omnes & singulos: & tantum quilibet gaudet
bonis aliorum vt suis. Vnde beatus Anselmus, Quilibet, inquit, sanctus vi-
debit clare, in verbo scilicet, vel propriètorum electorum cœtum, ac singu-
latim quemlibet angelum & hominem, neque latebit quenquam qua gente,
qua patria, aut ex qua stirpe quisque conditus sit, videbitque omnium & cu-
iuslibet eorum gaudia quilibet, & quicquid Deus singulis dedit & daturus est
in æternum. Et quia perfecta in illis inest charitas tam Dei quam proximi,
quilibet tantum amat proximum suum, quantum seipsum: atque in tan-
tum gaudebit bonis proximi sui, quantum proprijs. Potest id exemplo de-
clarari. Si quis germanum aut amicum haberet longè charissimum quem
perinde ac seipsum diligeret, is quò iam huc veniret: quicquid reuerentiæ, ho-
noris, amoris, officij ac benevolentia illi præstaretur, haud secus gratum
haberet, ac si ipse esset præstitum. Quid igitur erit in cælis? Reuera charissi-
mi, si omnis charitas & amicitia mortalium omnium huius vitæ præteri-
torum & præsentium in vnum conflaretur, non esset tanta, quanta est cu-
iuslibet sancti erga alium in patria. Cum ergo sint in cælis infinitæ sancto-
rum myriades, & tamen vnus quilibet tum omnes, tum singulos cognoscat,
perspectamque habeat omnium & singulorum beatitudinem, ac inde haud
aliter,

aliter, quam de sua lætetur, quantum putatis ibi gaudij redeat & redundet in vnumquemque illius regni ciuem, in tanta societate, ex solo amore & alienæ felicitatis congratulatione? maximè quando inter ipsos sanctos tanta est ordinum & præmiorum, quanta fuit ac meritorum, varietas & distinctio, adeo vt quidam affirmant non esse illic duos omnino æquales, sed singulos habere quiddam excellentius cæteris. Vnde etiam Ecclesia de quolibet sancto verè canit: *Non est inuentus similis illi qui conseruaret legem excellenti*. O quam iucundum esset videre illic multitudinem sanctorum Pœnitentium, qui peccata sua hic amare fleuerunt, & seuera ac rigida pœnitentia castigauerunt, puta, ieiunijs, vigilijs, elemosynis, operibus obedientiæ, misericordiæ & charitatis: quibus iam nihil nocent peccata sua, nec sunt illis pudori aut dedecori, sed gaudent & gratias agunt Deo quod sua misericordia ipsos ex illis eripuerit, nec perire permiserit. Adeoque etiam honori ipsis sunt malefacta eorum, eo quod non perseverauerint in illis, sed ea odio habuerint: cæteriq; omnes illis quod euaserint congratulantur. Ad hos pertinet quod in hodierno Euangelio dicitur: *Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur*. Quod iam illis præstitum est. Olim luxerunt & sua & aliena peccata: doluit illis contemptus & iniuria Dei. Itaque nunc consolatione aeterna recreantur. Abstergit enim Deus omnem lachrymam ab oculis eorum, neque erit vltra luctus vel clamor, sed nec vllus dolor: quoniam priora transferunt. O quantam ibi gaudendi materiam exhibet chorus & societas sanctarum virginum, quæ virginis filium Dominum nostrum Iesum Christum imitatæ, pro illius amore terrenas nuptias, omnesque carnis delectationes contempserunt: potiusque varia tormentorum genera, & ipsam adeo mortem perpeti voluerunt, quam vel semel voluptatem imo turpitudinem veneream experiri. Atque eam ob rem pro sponso corruptibili regem immortalem adeptæ sunt, cum quo iam nuptias celebrant nunquam desituras: habentque in signum victoriæ, quam de sua carne reportauerunt, singularem coronam aureolam. Vnde de eis dicitur illud. Apocalypsis. Hi empti sunt de terra: quia cum mulieribus, siue viris non sunt coinquinati: virgines enim permanferunt. Hi sequuntur agnum, id est, Dominum Iesum quocunque ierit. Et cantabunt canticum, quod nemo alius dicere poterit. His congruit ea hodierni Euangelij sententia: *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt*. Vbi notandum est, non dici, Beati casto corpore, quia non satis est carnis seruasse integritatem, nisi etiam cordis & mentis, id est, affectus & cogitationis munditia seruetur. Ingens præterea illic gaudium efficiunt sancti confessores, monachi, Episcopi & doctores, qui cum in terris agerent, non suam, sed Domini sui gloriam quaesierunt, atque vnanimes vixerunt in humilitate & patientia, in abstinentia, in laboribus & vigilijs, in charitate non ficta. Denique super pauca constituti, fideles se præbuerunt: ideoque introducti sunt in gaudium Domini sui. Hos illa respiciunt verba quibus dicitur: *Beati pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur*. Pacem enim conciliauerunt inter Deum & homines orando, sacras hostias offerendo, concionando, docendo, exempla optima præbendo, peccata castigando. Quamobrem filij Dei vocantur: sicut ediuerso, qui dissensiones & discordiam excitant, malo exemplo vel consilio alios deprauant, & quod pessimum est, malignè detrahunt,

Ecl. 44.
Felicitas pœnitentium
quanta sit in
caelis.

Math. 5.

Esaie 25.
Apo. 7. 21.

Virginum in
caelo quanta
sit felicitas.

Apo. 14.

Math. 5.

Confessores
gloria quanta
sit in caelis.

Math. 25.

Math. 5.

Detrahentes
vt sint filij
diaboli.

T. VI
22

filij sunt diaboli, quia opera illius faciunt. Atqui sicut furtum facienti, & ablatum non restitueri si facultas adfit, non meretur peccati veniam, quantumlibet confiteatur vel absoluat: ita etiam & quidem multo minus prodest confessio inique & maligne detrahenti, nisi reuocet quod male dixerit. Quod si etiam verum est id quod dixit, sed tamen occultum, peccat grauiter id alij referendo, praesertim si faciat mala intentione, puta ad confundendum illum cui detrahit vel ex displicentia, aut inuidia, siue ut alij placeat. Quamobrem periculosum est de factis aliorum male loqui, in peiorem partem interpretando: quando vnusquisque ita debet tueri famam proximi, vt vlcisci, id est, dicere vel facere quippiam, quod sit contra proximi charitatem, ij sane non aliter accedunt ad Christi venerabile Sacramentum, quam Iudas impius, qui Christi quidem corpus sumpsit, sed iam prodicionis virus penitus imis hauserat visceribus. Sed hoc fortasse non nihil extra propositum. Quae tandem puritatis dilectissimi gloria & beatitudo ac laetitia est in caelis inuictissimorum martyrum, quos non tribulatio, non fames, non gladius, non persecutio, non mors neque vita potuit separare a charitate Dei, quae est in Christo Iesu? Ad quos vtiq; referenda sunt illa praesentis Euangelij verba: *Beati qui seruant & seruunt iustitiam: quoniam ipsi saturabuntur.* Porro gloriosissimus sanctorum Apostolorum Senatus, quos Dominus ex simplicibus piscatoribus, suos fecit legatos, & Ecclesiae principes ac fundamenta, in inarrabili tota caelestem curiam laetitia afficit. In quondam parentes, cognatos & omnes mundi facultates & vanitates contemplerunt, vt essent participes paupertatis Christi. Quapropter venturi sunt iudices & assessores iudicis Christi, iudicabuntur duodecim tribus Israel. Illis bene quadrant ea verba quibus dicitur: *Beati pauperes spiritu*, qui sanctam amant paupertatem: *quonia ipsorum est regnum caelorum.* Adest ibi ad cumulum laetitia venerandus Patriarcharum ac Prophetarum ceteris, qui aduentum Domini Saluatoris longe ante praedixerunt, & longanimiter sustinuerunt. Quibus Deus reuelauit secreta sua, quae scripto & verbo deuulgauerunt: atque ea causa nec vitae nec laboribus pepercerunt. Quibus propterea pulchre accommodantur verba illa hodierni Euangelij. *Beati mites quoniam ipsi possidebunt terram.* Accedit his beatissimorum frequentia Angelorum, qui sanctis, dum adhuc in terris degerent, fide summa semper assiterunt, eosq; protegerunt, bona illis inspirauerunt, opem tulerunt, orationes illorum super sanctum altare caeli aureum obtulerunt, & defunctos aut in Abraham sinum, aut euestigio ad beatitudinem deportarunt.

Et qui male de alijs quae sit periculosum.

Martyrum felicitas in caelis quanta sit.

Rom. 8.

Matth. 5.

Apostolorum gloria in caelis quanta sit.

Matth. 16.

Matth. 5. Patriarcharum & prophetarum beatitudo in caelis quanta sit.

Matth. 5. Angelorum in caelis felicitas quanta sit. Apocal. 8.

Mariae Dei-patris virginis gloria quanta.

Iam vero quid de sacratissima & reuerendissima Dei matre semper virgine Maria dicemus, quantum scilicet augeat supernae patris gaudia videre illam praesentem super omnes angelorum ordines exaltatam, sacrosanctae Trinitati proximam, virginem singularem & matrem admirabilem, quae nec primam visa est similem nec habere sequentem? Quam S. Trinitas sicut dignissimum effecit Christi Iesu habitaculum in terris, ita in caelis constituit Dominam vniuersorum, post Christi humanitatem creaturis omnibus praestantiorum atque perfectam: fecitque eam matrem misericordiae, reginam pietatis & clementiae, imperatricem totius caelestis curiae, regnum poenitentium, solatium miserorum, apothecam diuinae gratiae, & diuinam misericordiam.

sericordie serinium. Nihil enim nos vult habere Deus, vt ait D. Bernardus, quod non transeat per B. Mariæ manus. Denique adest ibi sacratissima Christi Iesu humanitas, quæ præ omnibus ineffabilem adfert lætitiã sanctis & angelis, cuius passionẽ redempti, cuius sanguine viuificati, cuius exemplis instructi, cuius morte ad vitam reducti sumus. Videtis dilectissimi, quanta nobis bona in cælis reposita sunt, quibus iam felicissimè absque vlla amittendi formidine perfruuntur sancti omnes, quorum hodie solennitas agitur. Agedum igitur contemnamus tota animi virtute quicquid nos ab illis bonis impedire potest: eaq; summo studio amplectamur, quæ nobis possint esse adminiculo, vt ad illam felicissimam sanctorum omnium sodalitatẽ pertingamus. Ecce etiam ipsi nos cupidissimè expectant. Negare nihil illis Deus potest, quia charissimos eos habet. Imploramus ergo eorum suffragia: multum enim possunt apud Deum. Pauperes sumus: quæramus ab illis, vt pote ditissimis, largas elemosynas. Credite mihi, nihil nobis negare poterunt, si ipsos piè erimus venerati, Præstet nobis omnipotens Deus, vt quandoque ad illorum consortium pertingere mereamur, gratia & benignitate sua qui est benedictus in secula, Amen.

Bernard.
Humanitas
Christi quan-
tum gaudiũ
præstet bea-
tus in celo

IN FESTO S. MARTINI EPISCOPI. EPI-
stolam cum sua Paraphrasi quære in festo D. Nicolai
Episcopi. Item ibidem inuenies Euangelij
Exegetin.

SERMO IN EODEM FESTO.

*De vitanda crapula & comotationibus: item in quibus S. Mar-
tinum imitari debeamus.*

Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit Deo, & inuentus est iustus. Ec-
clesiast. XLIII. Magni & eximij Pontificis D. Martini festũ diem nũc
celebramus dilectissimi: vtinam congra deuotione vtinam digna ani-
mi alacritate, studio & feruore. Proponitur hic nobis homo sanctissimus,
cuius vitam imitari & vt eunq; posse exprimere, magnæ virtutis est. Cuius
apud Deum tanta est autoritas, tanta gratia & potestas, vt quicquid pete-
rit, non possit non impetrare. Quod propterea dixerim, vt propenioribus
animis illius solennitatem celebretis, eius suffragia ardentius ambiatis, eius
exempla studiosius imitari velitis. Solent quidem passim homines diem
istum largioribus epulis & profusioribus gaudijs præuenire, atque in pro-
festi eius cœna indulgere poculis, & multo recenti exhilarare animum. Sed
vtinam tam essent prompti ad imitandas beatissimi Patris virtutes, & spiri-
tibus potius sese recreare gaudijs, diuinisque laudibus eorum diem
transigere, sacras ædes assidue visitare, & salutis suæ curam agere, quam
externa illa celebrare conuiuia, quibus maxima pars ad Dei & sancti
Martini iniuriam abutuntur, dum adeo sese vino & cibo ingurgitant, vt
sequenti die ad diuina omnia prorsus inepti sint. Possent quidem tolerari
sobria & honesta conuiuia, sed in illis nihil spectari aliud, quàm corporis
voluptates, nec vllam aut tenuem Dei sanctorumque eius habere mentio-

In eos qui
hoc die &
præcedenti
largè student
calicibus ex-
hauendiis.